

Amidőn megfogta kilincset
A kocsmai ajtónak:
Ketyegett hő szíve erősen
Üdv-kéjek gyönyörétől.
Amint benyitott a terembe,
A tánc még egyre dühöngött,
S csak a béke barátja
Bagarja vevé őt észre,
S őszinte örömmel

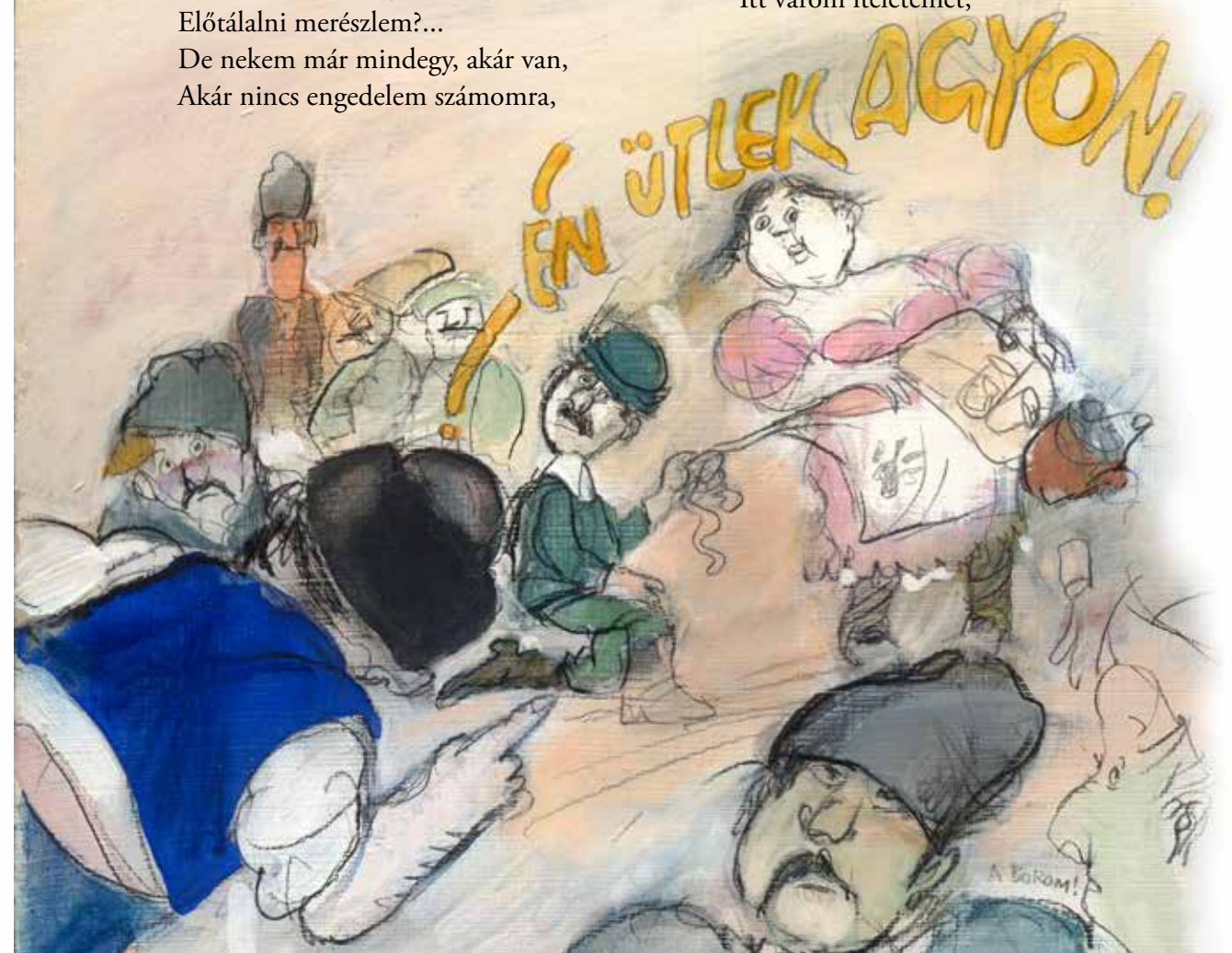
Idvezlette, kiáltván:
„Jó napot adj isten,
Fejenagy koma!”
(Mert ő, a nagy férfiú, volt ez.)
„Jó napot adj isten,
Hát kelmed is eljött?”

Ezek voltak szavai
Bagarja uramnak,
A béke barátjának,
De a széles tenyerű Fejenagy,
A helység kalapácsa,
A „jó napot adj isten”-re
Nem mondta: „fogadj isten”,
Nem mondott semmit,
De nem is hallotta beszédét
Bagarja komájának,
Dehogy hallotta, dehogy!...
Ő csak látott -
Oh mért kellett látnia ekkor?
Mért nem született vakon inkább?
És átaljában mért született?...
Ott látá térdepelésben
A helybeli lágyszivü kántort
A szemérmes Erzsók
Ötvenöt éves lábainál.
E látványra szívet,
A tiszta szerelmü szívet,
Pokolbeli kínnak
Százharminchatezer bicskája

Hasította keresztül
S fölgyújtá agyvelejét
A haragnak cintmasinája legott.
Mint prédájához a macska,
Zajatlan léptekkel
S szeme égő üszkével
Sompolygott a lágyszivü kántor
Háta mögé,
Aki titokban
Gyötrődő szive érzelmét
Ekkép foglalta szavakba:

„Szemérmes Erzsók,
Koronája az asszonyi nemnek,
S kezelője a bornak
S a pálinkának!
Lesz-e engedelem számomra szivedben,
Ha lelkem tartalmát
Előtálatni merészlem?...
De nekem már mindegy, akár van,
Akár nincs engedelem számomra,

Kimondom:
Mi furja az oldalamat.
Kimondom, igen,
Nem holmi cikornya-beszéddel,
De az érzés egyszerű hangján: -
Keblem kápolnájában
A hűséges szerelemnek
Az öröklétnél
Félrőffel hosszabb gyertyája lobog
Szent lobogással.
S éretted lobog az,
O szemérmes Erzsók!
S ha meg nem koppantod
A viszonszerelem koppantójával:
El fog aludni,
És vele el fog aludni
Életem is!...
Itt várom ítéletemet;

Most, rögtön, ezennel
Mondja ki szűz ajakad:
A reménység zöld koszorúja
Öveddze-e homlokomat,
Vagy a kétségbeesésnek
Bunkósbotja
Üssön agyon?...”

„Én ütlek agyon...
Én vagyok a kétségbeesés!”
Szólt... nem! mennydörgött egy hang,
A széles tenyerű Fejenagynak hangja;
S széles tenyerével megragadá
A lágyszivű kántor gallérját,
S fölemelte a térdepelésből,
Hogy talpa sem érte a földet;
Aztán meg letevé,
Hogy az orra is érte a földet.
„Én ütlek agyon...”
Folytatta tovább
A széles tenyerű Fejenagy.
„Én morzsolom össze
Csontejaidat,
Mint a malomkő
A búzaszemet!

Hogy mertél... de előbb
Téged vonlak kérdőre, o Erzsók!
Mondd meg nekem azt:
A hűtlenségnek fekete posztaja
Vagy az ártatlanságnak
Patyolatlepedője takarja-e lelked?
Oh, szólj nekem erre!”

A szemérmes Erzsók
Nem szóla reá,
De tengervízszínű szemének
Bájdús kifejezéséből
Ezt silabizálta ki mennyei kéjjel
A széles tenyerű Fejenagy:
„Oh széles tenyerű Fejenagy,
Helységünk kalapácsa,
S csapra ütője szívem hordójának!
Még kétkedel?...
Ártatlan vagyok én,
Mint az izé...”

Érté e néma beszédet
A helybeli lágyszivű kántornak
Dühteljes dögönyözője,
S engesztelve sohajtott:

„Lelkem lelke, bocsáss meg,
Hogy kételkedni merék
Hűséged acél láncának
Állhatatosságában. -
Most pedig, oh kántor!
Téged veszek elő;
Készülj a meglakolásra -
Rémséges leszen az,
Valamint rémséges a bűn,
Mit elkövetél.
Példádon okúljanak a késő unokák,
Hogy kell csábítani az ártatlanságot,
Hogy kell konkolyt hinteni
Két szerető szívnek
Tisztabuzája közél!”

Miután a nyelve megállott,
Két keze kezdett mozgani
A széles tenyerű Fejenagynak:
A helybeli lágyszivű kántort

Úgy ütögette a földhöz,
Mint a gyertyát mártani szokták.

A helybeli lágyszivü kántor
Elkezdett bögni, amint még
Nem bögött soha
Sem temetéseknel,
Sem a soksípú orgona mellett.
Bögése zavarnak
Lett okozója
A mulatók közt.
Megbomlott a tánc;
A kancsal hegedűs,
A félszemü cimbalmos
S a bögő sánta huzója
Feledte tovább hallatni
Hangszere égi zenéjét.
A nép odacsődült,
Karéjt képezve, holottan
A széles tenyerű Fejenagy
Példát ada a késő unokáknak,
Hogy kell csábítani az ártatlanságot,
S hogy kell konkolyt hinteni
Két szerető szívnek
Tisztabuzája közé.
A helybeli lágyszivü kántor
Bögései közbenlly szókkal esengett
A helység kalapácsához:

„Csak addig várjon, amíg
Egy szócskát, egy kicsi szócskát mondok -
Aztán verjen kelmed agyon,
Ha jónak látja.”

A széles tenyerű Fejenagy,
Ki már belefáradt
A példaadásnak kedvéérti
Földhözütésbe,
Ezeket szuszogá:
„Beszéljen, kántor uram!
Mentse magát,
Meghallgatom én az okos szót
Minden időben...
Mentse magát.”
S a helybeli lágyszivü kántor
Igy mentette magát,
Heverve a földön:
„Bűnös vagyok egyrészt,
Nem tagadom,

Mert megszeretém
Lángzó szerelemmel
A szemérmes Erzsókot...
De tehettem-e róla?
Oh a szerelem
Nem oly portéka, amelytől
Elzárni lehetne a szívet;
Tündéri madár ez, amelynek
Ajtó sem kell, hogy a szívbe röpjön,
Mint bölcsen tudhatja kegyelmed. -
De szerelmemet én
Titkoltam volna örökké,
Elvittem volna magammal
A más életbe, ahol tán
Nincsen is élet -
Ha nem veszi észre Harangláb.
Ő észrevevé,
S bujtotta tüzem,